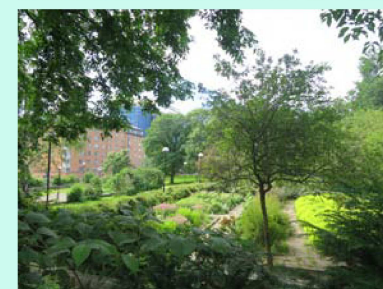
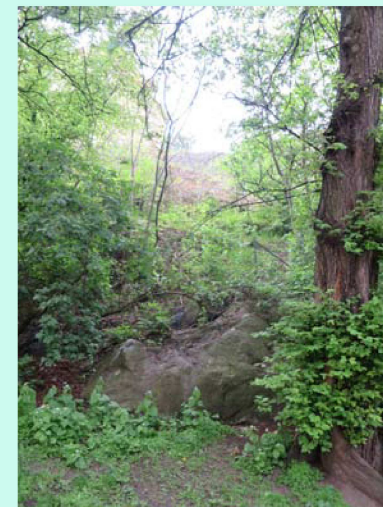

4 TOLKNING OCH VÄRDERING AV PLANFÖRSLAGET UR ETT BARNPERSPEKTIV

Tolkning och värdering av planförslaget ur ett barnperspektiv

Många brister i dagens situation är ur ett barnperspektiv åtgärdade och lösta i förslaget som helhet, vilket är tillfredsställande. Området med sina generösa och variationsrika friytor har stor potential och det finns stora möjligheter för utveckling av rekreation av många olika slag.

Tillgänglighet

Enligt "Stockholm en stad för alla" är det ett krav med tillgängliga gångstråk till målpunkten lekpark. Även Kungsholmens parkplan nämner tillgänglighet som en prioriterad åtgärd. De topografiska förutsättningarna gör att tillgängliga gångstråk ej kan åstadkommas till några av planförslagets målpunkter, men där så är möjligt har tillgängliga gångstråk skapats.

Lutningar på gator överskrider i några fall riktvärdena, både på befintliga och föreslagna gator. Med många nya stråk utökas tillgängligheten till park- och naturmark betydligt i planförslaget jämfört med idag. Viktigt att poängtera är värdet av att så långt det är möjligt åstadkomma längre sammanhängande parkstråk som inte lutar mer än 5%. T ex i Sankt Görans sjukhuspark finns det bra förutsättningar för ett längre sammanhållet tillgängligt parkstråk.

Nåbarhet

Generellt är Stadshagen idag ett område med god nåbarhet till parker, lekparkar, skolor, förskolor och bostäder. Med nåbarhet menas här man når målpunkter från bostad, förkola och skola, utan att behöva korsa barriärer och gator. Området har få gator och det är relativt glest bebyggt ur ett innerstadsperspektiv. I de flesta fall ligger lekplatser, som är en viktig målpunkt för barn, i anslutning till parkstråk på parkmark.

En analys av planförslagets parkstråk visar att befintliga och nya stråk binds ihop med nya till en sammanhängande struktur, en "grön loop". Längs Stadshagsklippan permanentas redan befintliga stigar, vilket kan vara en för svag åtgärd för att få en levande rekreativ miljö och åstadkomma en ny attraktiv och tillgänglig rekreativ park för hela Kungsholmen, där inte minst barnen känner sig trygga. I anslutning till den föreslagna bebyggelsen anläggs flera nya gator. I norr skärs befintliga och nya skolor, förskolor och bostäder av från park/ naturmark och lekparkar, och barnen måste i flera fall korsa en gata för att komma till målpunkterna lekplats, park och nya planerade mindre målpunkter i de befintliga och föreslagna offentliga miljöerna. Gatan bedöms dock inte utgöra en barriär (se Barriärer sid 24). Alla gator får gångbanor på båda sidor om körbanan, vilket underlättar nåbarheten.

Ett exempel på ett av områdets parkstråk, genom Kellgrensparken. För analyskarta se föregående sida.

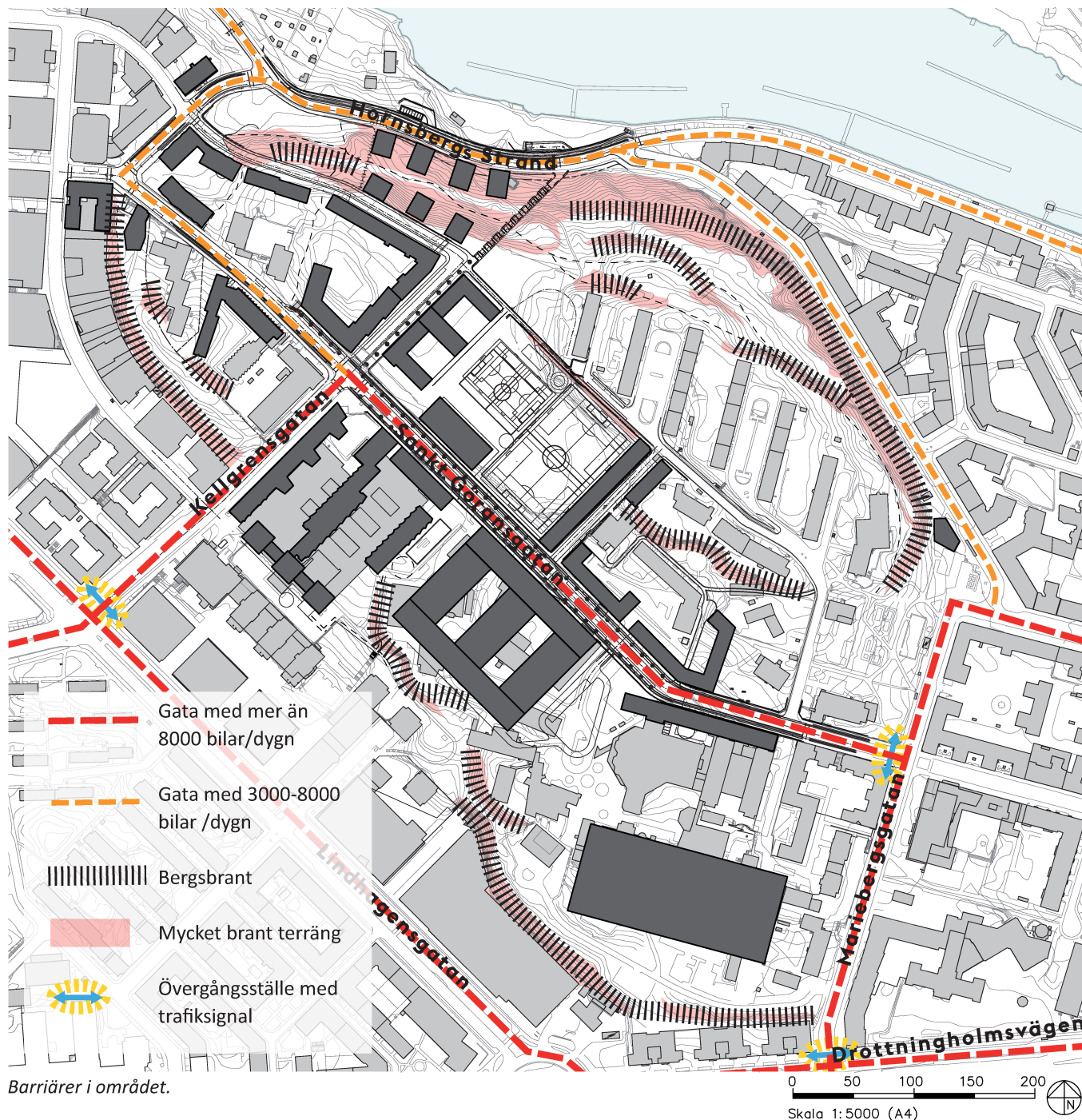

Barriärer

Sankt Göransgatan löper centralt genom hela området från öster till väster. Den kommer att trafikeras av ca 9000 f/d och anses därför vara en barriär för barn. Även Kellgrensgatan kommer att ha ett högt trafikflöde på upp till 11 000 f/d. På en gata med dessa flöden är trafiksignal önskvärd, eftersom det här blir få luckor i trafiken där man säkert kan korsa gatan (Barnperspektiv 2002). Redan idag är Sankt Göransgatan med ca 8000 f/d, och Kellgrensgatan med ca 7000 f/d barriärer. I förslaget finns bara en trafiksignal vid Sankt Göransgatan - Mariebergsgatan samt de mer perifera befintliga trafikljusen mot Lindhagensgatan och Drottningholmsvägen. Gator med mer än 8000 fordon/dygn, bör vara trafiksignalerade (Barnperspektiv 2002). En brist i förslaget är att det saknas trafiksignal i korsningen St Göransgatan-Kellgrensgatan. Barn i bostäder som planeras söder om dessa gator är därför begränsade i sina möjligheter att nå viktiga målpunkter norr om gatorna.

En stark barriär är de branta bergsbranterna mot Hornsbergs Strand och Igeldammsgatan. Förkastningsbranten utgör en vägg i stadslandskapet. Bitvis förstärks barriäreffekten av den täta och ogenomträngliga vegetationen. En befintligt stig som går på skrå genom Stadshagsklippan permanentas, föreslagna gångstråk från Östra torget och en trappförbindelse mot Hornsbergs strand föreslås i planförslaget. Stadshagsklippan skulle behöva kompletteras med fler tvärgående stråk och trappor, utan att naturvärden försvinner. Detta skulle förbättra kontakten mellan Stadshagens centrala delar, park- och naturmarken och strandstråket intill vattnet, som har stor utvecklingspotential i ett framtida Stadshagen.

Stadshagens IP ligger på en höjd som avskiljer IP:n från omgivande bebyggelse, gator och stråk. I planförslaget utgör verksamhetslokaler under idrottsplatsen en fasad mot Sankt Göransgatan och antal entréer är utökade och utvecklade, med ett tillgängligt stråk och hiss upp till idrottsplatsen.

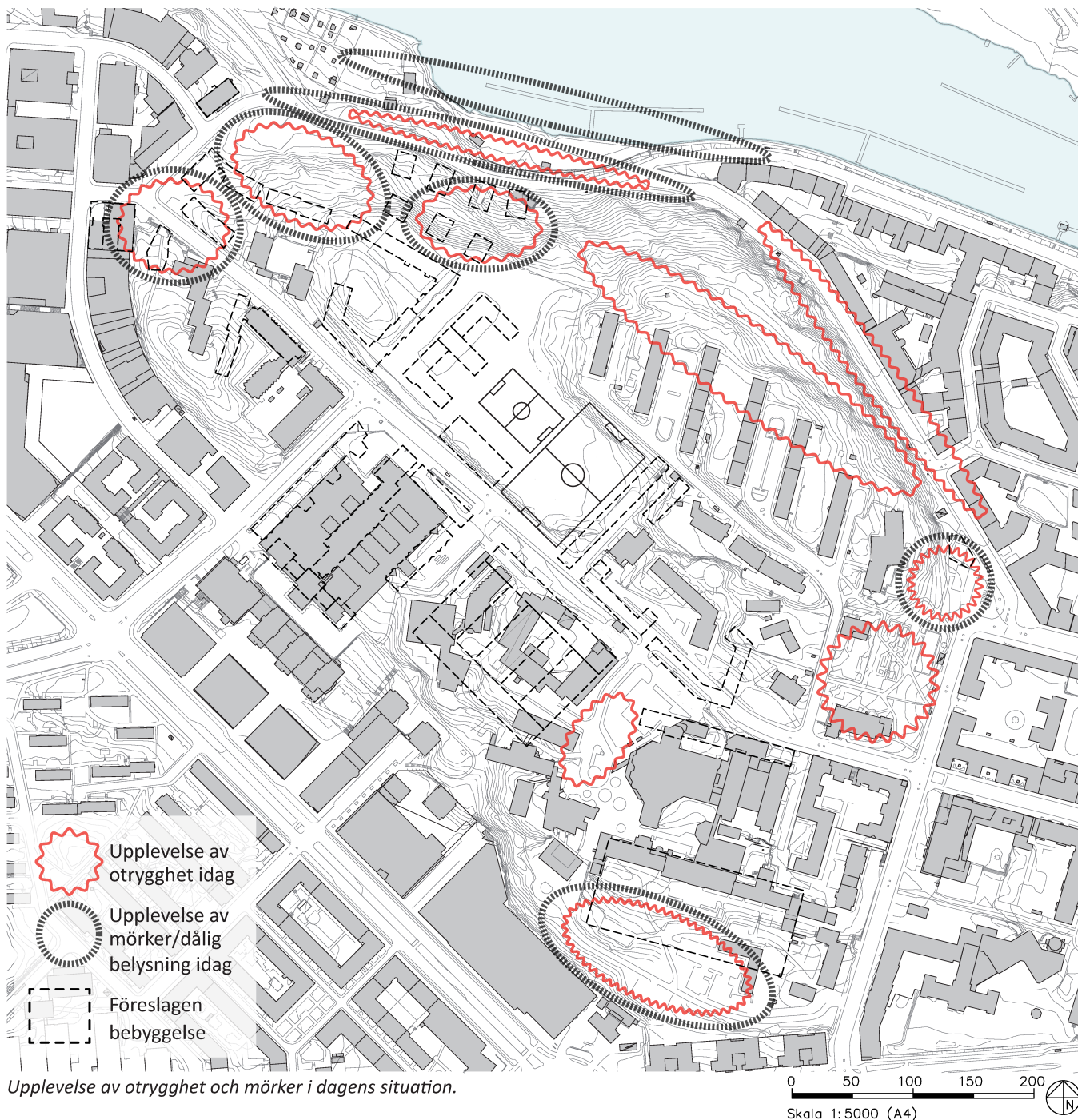
Trygghet

Underlag för denna analys är medborgarstudien och enkäten "Meerci" från 2014, som utgår från dagens situation. Valda aspekter utifrån ett barnperspektiv i detta material är känslomässiga upplevelser kring begreppet otrygghet. En vanligt förekommande synpunkt är dålig belysning och mörker som orsak till upplevd otrygghet. En annan är närvaron av människor med missbruksproblematik och hemlöshet (antas vara kopplat till Sankt Görans psykakut och sprutbyte). Även miljöer som i övrigt upplevs som otrygga har lyfts fram. De redovisade befintliga problemområden som i planförslaget kommer att bebyggas kan antas åtgärdas i samband med exploateringen.

Enligt Kungsholmens Parkplan ska åtgärder som ökar tryggheten prioriteras. Här nämns även växtlighet som skapar mörka områden och skräpighet som orsak till upplevelse av otrygghet. Dessa faktorer har dock inte tagits med i analyskartan.

Den föreslagna exploateringen innebär att fler människor är i rörelse i området vilket i sin tur bidrar till större trygghet för alla, inte minst för barnen. Exempel på detta är ny bebyggelse i form av bl.a. bostäder, skolor, förskolor och verksamheter. Fler planerade och ordnade offentliga miljöer och fler målpunkter, t ex torg och lekplatser, bidrar till större folkliv och därmed ökad trygghet. Föreslagna entréer till området hjälper till att bryta anonymiteten och otryggheten. Ett exempel som kan nämnas är den västra entrén. Tydliga och karaktärs- och identitetsfulla utemiljöer kan vara viktiga för hemkänslan och upplevelse av trygghet i området.

Det är även viktigt att framhålla att drift och underhåll av dessa är av största vikt, där växtlighet hålls efter, renhållning och övrig skötsel fungerar tillfredsställande.

Upplevelse av otrygghet och mörker i dagens situation.

Orienterbarhet

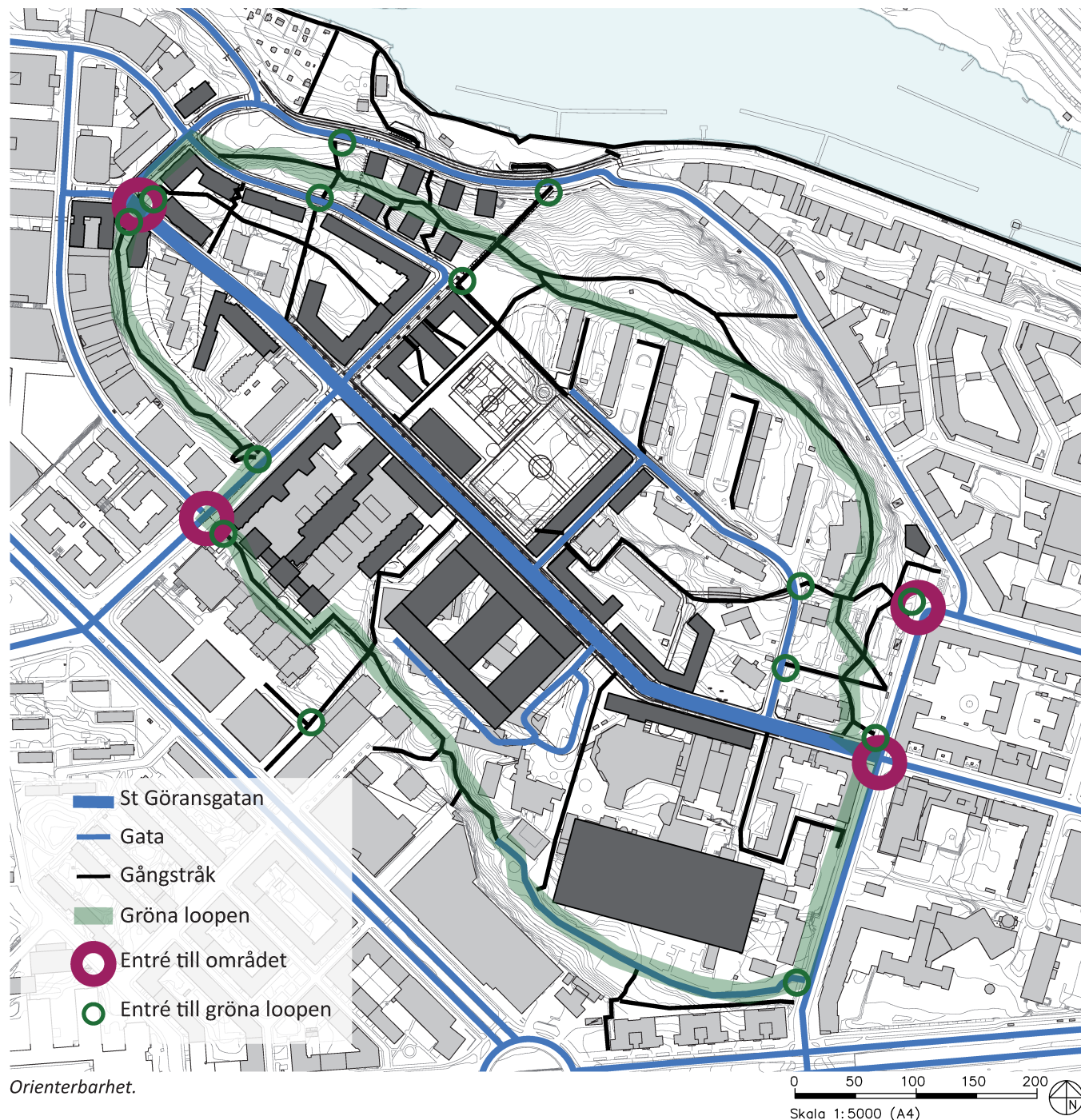
Förmågan att lätt orientera sig i sin närmiljö är av stor vikt för barn i dess närmiljö. De topografiska förutsättningarna gör detta område extra svårt att orientera sig i. Här analyseras entréer till området och olika stråk, siktlinjer och utblickar. Bra belysning är också en viktig del för orienterbarheten. Från utsiktspunkten uppe på Stadshags-klippan med utblick över norra Stockholm får man överblick och kan orientera sig i staden.

I förslaget redovisas ett mer sammanhängande nätverk av gator och parkstråk med tydlig gatustruktur och hierarki som stärker orienterbarheten. Sankt Göransgatan utvecklas i förslaget till ett sammanhållande stadsstråk och områdets ryggrad, som man har nära till var man än befinner sig i området. Tydliga entréer föreslås in till Stadshagen i väster och öster, liksom entréer till den gröna loopen inne i området. Fler offentliga platser och ett ubyggt gatunät skapar fler hållpunkter att lokalisera sig utifrån.

När man rör sig i ett parkstråk är det viktigt med siktlinjer inifrån och ut, i strategiska lägen mot viktiga målpunkter, för att förstå var man befinner sig. Bergsbranterna är visuella barriärer som blockerar utblickar och hindrar överblick, svåra att åtgärda. Även tät vegetation hindrar i många fall förmågan att överblicka. Här föreslås att åtgärder vidtas för att stärka utblickar och därmed orienterbarheten.

Tydliga noder inne i den gröna loopen bör tillskapas, bl.a. där stråk korsas. Den föreslagna konsten kan, förutom att ha stort upplevelse-, lek- och signaturvärde, vara viktig som riktmärke att orientera sig efter. Även identitets- och karaktärsfulla utemiljöer och fasader kan vara viktiga för orienterbarheten i området.

Bra belysning lyfts fram i förslagets olika delar som en åtgärd. Det är viktigt att ett program för helheten utformas, som stödjer orienterbarheten och underlättar lokaliseringen.

Tillgång till värden

Enligt parkprogrammet efterfrågas värdetäthet, dvs att det ska finnas många olika värden i parken. Ju fler värden man har tillgång till i sin närmiljö i vardagen, desto oftare används den. Parker och natur med hög värdetäthet används också mer på fritiden och även på större avstånd från bostaden. Undersökningar har resulterat i ett antal värdebegrepp, som motsvarar de livskvaliteter med vilka Stockholmsmarna beskriver Stockholms utemiljö, parker och natur. Värden som kan vara av värde för barn och ungdomar beskrivs i detta avsnitt och en analys visar om avståndet till dessa uppfylls i området. Värden är hämtade från *Den gröna promenadstaden*, 2013.

Varje värde är analyserat och redovisat i en karta. Tillgången bygger på flera underlag. Markerade platser för värden är hämtade från planförslagets bilaga *Landskapsutredning, Parkplan Kungsholmen del 1 och 2* och medborgarenkäten *Meerci*. Befintliga värden som är medtagna är valda utifrån kriteriet att de inte nämnvärt påverkas av planförslaget.

Värdering

Ett värde som inte ingår i värdena nedan är solförhållanden på bostadsgårdarna. Här varierar dessa mycket eftersom kvarterens storlek varierar kraftigt. Det går därför inte att göra en generell analys för detta värde. Avstånd i meter är ett väldigt teoretiskt mått på tillgång. Denna analysmetod kan i stadsdelar/områden med t ex stor topografisk variation vara otillräcklig.

Inom 200 meter:

Grön oas
Lek (naturlek eller lekplats)
Område med god ljudkvalitet
Sitta i solen
Promenader

- Befintligt värde som bibehålls inom 200 meter
- Förslaget värde inom 200 meter
- Område där värde ej nås inom 200 meter

Grön oas

- rum med grönskande golv och väggar

Utgångspunkt

Detta värde omfattar här både park och natur. Även begreppet naturlek inryms under denna rubrik. Ekologiska och pedagogiska aspekter är viktiga här.

Analys

Området är idag rikt på allmänna gröna friytor. Bebyggelseförslaget innebär att ytorna minskar något i branten väster om Stadshagsklippan, delar av idrottsplatsen och i delen norr om Sankt Göransgatan - väster om Kellgrensgatan. Vissa lite mer tillgängliga miljöer centralt i området försvinner i planförslaget, medan andra befintliga gröna ytor utvecklas och tillgängliggörs.

Värdering

Det är viktigt att utveckla den park- och naturmark som finns, för lek och i pedagogiskt syfte, där bl.a. ekologiska aspekter kan visas upp och synliggöras. Pedagogiska värden bör tas tillvara och tydliggöras som en del i det fortsatta arbetet, t.ex. successioner i årstidernas växlingar och det ekologiska samspelet. Enligt Kungsholmens Parkplan bör skola och förskola ha närhet till park med pedagogiska kvaliteter.

Lek

Lekplatslek - barns lek på lekplats
(Naturlek - barns möjlighet till lek i natur)

Utgångspunkt

Kartan ovan visar värdet lekplatslek. I detta arbete inryms värdet naturlek i grön oas.

Analys

Idag finns få lekplatser. Lekplatserna i Sankt Göransparken och Kellgrensparken föreslås utvecklas. Nya lekparkar föreslås med den nya temalekplatsen i Stadshagsparken, naturlekplats på Stadshagsklippan och en stadsdelslekplats på Lindhagensterrassen. Med det nya förslaget kommer krav på tillgång att tillgodoses förutom i den södra delen av området, i sjukhusparken. I sjukhusparken föreslås "lekvänliga ytor" men denna åtgärd faller inte under lekplatslek.

Värdering

Lekplats saknas i sjukhusområdet.

Område med god ljudkvalitet

Denna rubrik har i Gröna promenadstaden ersatt rubriken Ro i Stockholms parkprogram från 2006. Ro definieras i sociotophandboken som avkoppling och upplevelsen av avskildhet och tystnad.

Utgångspunkt

Barns tillgång till platser utomhus med god ljudkvalitet är viktigt. Miljöer som idag upplevs som rofyllda, samt torg och parker där man planerar för rofyllda platser, har tagits med i detta värde.

Analys

I den sjukhusområdet finns en avsaknad av platser definierade eller värderade som rofyllda. Detta område är präglad av institutioner med en stor del parkeringar, infarter och gator i parkmiljö.

Värdering

Inom institutionsområdet finns platser med rofylldhet i direkt anslutning till sjukhuset, men de är inte offentliga.

Sitta i solen - en plats att sitta i solen

Utgångspunkt

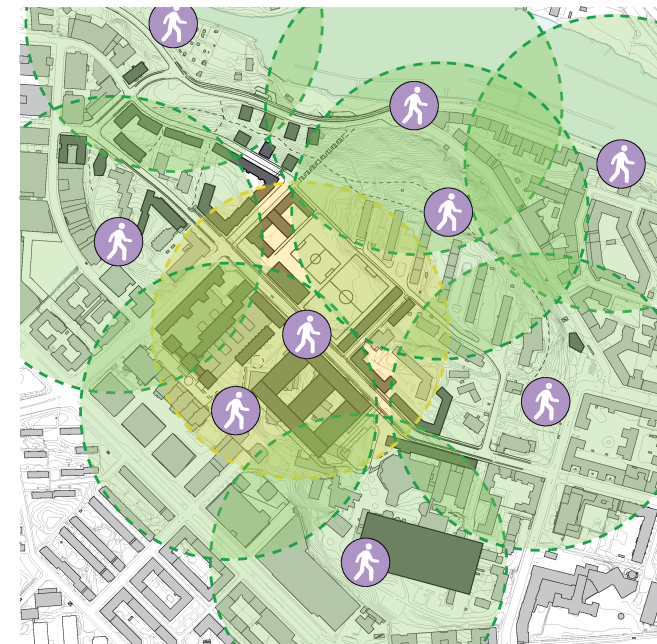
Platser som idag har denna kvalitet är markerade. Parker, parkstråk och torg där man planerar för sittplatser har valts att ta med här, då vi utgår ifrån att soliga lägen kommer att nyttjas. Varma och sköna platser att slå sig ned på utomhus är värdefulla för såväl vuxna som för barn och unga.

Analys

Värdet uppfylls.

Värdering

-

Promenader - flanerande, strövande, hundrastning, joggning motionscykling och inlines

Utgångspunkt

En del av de aktiviteter som hör till promenader är centrala för barn och ungdomar, såsom t ex hundrastning, joggning, cykling och inlines.

Analys

Det finns stråk i natur, park och längs stranden, som allmänheten använder för promenader redan idag. De planerade åtgärderna kommer att länka samman dessa stråk till längre, mer sammanhängande promenader. Den gröna looppen skapar nya stråk som tillgängliggör nya delar. Olika underlagsmaterial krävs för olika aktiviteter. Sankt Göransgatan utvecklas i förslaget till ett publikt stadsstråk vilket ger möjlighet till promenader.

Värdering

-

Inom 500 meter:

Blomprakt
Bollspel/bollek
Parklek
Picknick
Pulkaåkning

- Befintligt värde som bibehålls inom 500 meter
- Föreslaget värde inom 500 meter
- Område där värde ej nås inom 500 meter

Blomprakt i Sankt Göransparken och bollplan på Stadshagens IP.

Blomprakt
- rik blomning och trädgårdsodling

0 50 100 150 200
Skala ca 1:10000 (A4)

Utgångspunkt

Här avses anlagd blomprakt. Betydelsen av parker och torg med mångfald i blomprakt och växtlighet är värdefull för barn och ungdomar. Förutom skönhet i färg och form finns här pedagogiska poänger. Successioner i årstidernas växlingar och det ekologiska samspelet mellan blommande växter och insekter såsom fjärilar, bin, humlor är några exempel. Blomprakt finns givetvis även i naturen, se värdet Grön Oas.

Analys

Befintliga platser med blomprakt koncentreras till den östra delen av området. Tillägg föreslås även på Lindhagensterassen. I norr finns en brist på värdet blomprakt förutom i det befintliga koloniområdet.

Värdering

I norra delen finns brist på värdet blomprakt i form av torg och park, men här kan det anses ersättas av det befintliga koloniområdet.

Bollspel/bollek
- bollspel och bollek

0 50 100 150 200
Skala ca 1:10000 (A4)

Utgångspunkt

Förutom ytor anlagda för bollspel är grön sammanhängande gräsyta i Mariedalsparken som kan fungera för spontan bollek och spel medtagen. Även den nya tennishallen under idrottsplatsen och förslaget med boule- och volleybollspel på Varvsplan är markerade i området.

Analys

Området har och kommer även i framtiden att ha flera bollplaner. Bollplaner och platser för bollek koncentreras till de norra delarna av området.

Värdering

Anlagda bollplaner minskar i förslaget från tre stycken till två. Den totala ytan minskas från ca 17 000 m² till ca 11 000 m².

Parklek

- bemannad lekplats

0 50 100 150 200
Skala ca 1:10000 (A4)

Utgångspunkt

En bemannad parklek saknas i området.

Analys

I Stadshagen finns ingen bemannad lek idag, och det planeras inte heller för en sådan. De närmsta parklekarna ligger i Råambshovsparken (söderut) och Kronobergs-parken (österut), ca 1 km från områdets centrala del.

Värdering

En bemannad parklek saknas i området. Enligt riktlinjer i Den Gröna promenadstaden är detta en brist.

Picknick

- samvaro i mindre sällskap, ofta i samband med solbad

0 50 100 150 200
Skala ca 1:10000 (A4)

Utgångspunkt

Detta är ett tillfälle för möte och samvaro mellan olika barn och vuxna, då man gör något rekreativt tillsammans.

Analys

Platser för picknick är inget som tas upp i medborgarenkäten. I ett flertal av parkerna föreslås ytor för picknick.

Värdering

-

Pulkaåkning

Beskrivs ej i sociotophandboken

0 50 100 150 200
Skala ca 1:10000 (A4)

Utgångspunkt

Det är viktigt att värna om utomhusaktiviteter vintertid för barn som bor och lever i stad, då de ofta är begränsade.

Analys

De topografiska förutsättningar som finns för pulkaåkning i området tas tillvara på två platser redan idag. I medborgarenkäten tas backen vid Sankt Göransparken och Mariedals-parken upp som bra pulkabackar. Även i parkslutningen vid Lindhagensterrassen föreslås pulkaåkning.

Värdering

-

Inom 1 km:

Relevanta värden för denna bilaga analyseras och värderas nedan.

Bad (utomhusbad)

- badupplevelser och vattenlek

Närheten till vattnet i området ger goda förutsättningar för bad. De närmsta badplatserna finns vid Karlbergs slott och Hornsbergs strand. Däremot saknas iordningsställd badplats i områdets absoluta närhet.

Djurhållning

- aktivt lantbruk, 4H och djur i parklek

Analys och värdering

Parklek saknas i området, liksom djurhållning. På Solnasidan, ca 1,5 km promenad från området finns Augustendals 4H gård med djur.

Odling

- odla i koloniträdgårdar eller odlingslotter

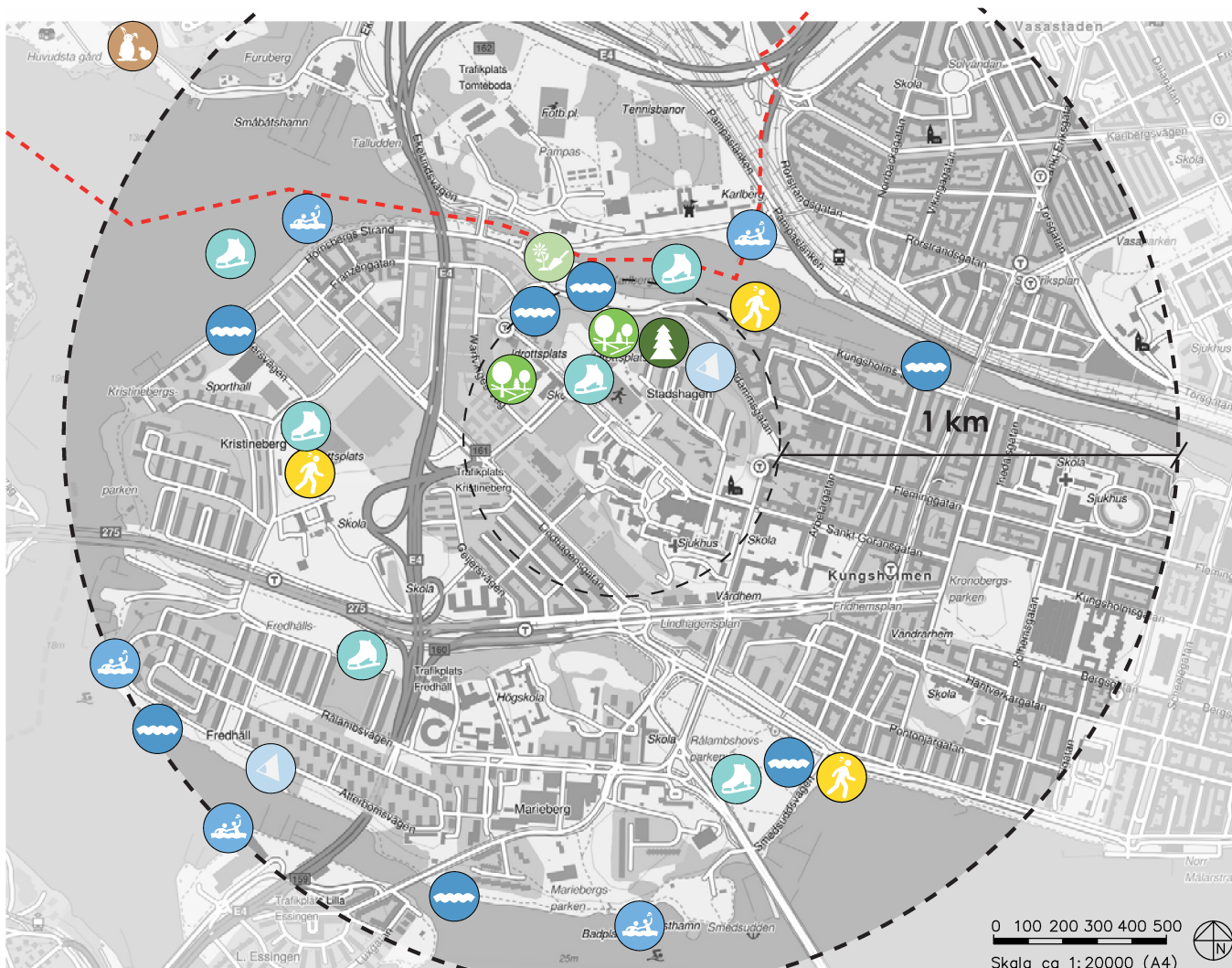
Det befintliga koloniträdgårdsområdet Karlbergsbro med 19 lotter ligger i planområdets norra del. Det är det enda koloniområdet som finns kvar på Kungsholmen. Koloniträdgårdarna är privata och därmed upplevs området som slutet. Allmänheten kan ta del av karaktären via passager genom området. På så sätt bidrar koloniområdet med stora upplevelsevärden, men allmänheten saknar möjlighet att delta i aktiviteten. Möjligheter till odling bör utvecklas även på andra platser i området då odling fyller ett viktigt pedagogiskt värde. En ny gångbana anläggs närheten.

Löpträning

- iordningsställt och belyst motionsspår

Strandpromenaderna runt Kungsholmen fungerar som motionsspår. I denna del har promenaden en grusbeläggning och belysningsstolpar är placerade längs med stråket. De föreslagna stråken i park- och naturmark ger möjlighet till nya slingor för löpträning.

Värden närliggande inom 1 km från områdets ytterkant. Kommungräns markerad i rött streckad linje (---).

Skogskänsla

- upplevelsen av stor tyst skog

Enligt Parkplan Kungsholmen innehar Stadshagsklippan värdet natur- och skogskänsla. Det är viktigt att bevara så mycket av skogskänsla och natur som möjligt på Stadshagsklippan och tillgängliggöra denna miljö utan att påverka värdet. Extra viktigt att värna om här, då det är långt till stora skogs- och naturområden.

Utsikt

- överblick över landskapet samt känslan av rymd

Här finns bra möjligheter till utblickar norrut. I förslaget benämns Stadshagsklippans utsiktspunkt som mötesplats och målpunkt. Detta värde skulle kunna lyftas fram och förstärkas ytterligare i arbetet med Stadshagsklippan.

Vattenkontakt

- kontakt med större vattenyta

Närheten till Karlbergskanalen och över till Karlbergs slott erbjuder fin vattenkontakt. Andra delar av Kungsholmen erbjuder kontakt med större vattenytor. Samtliga strandpromenader innehar värdet.

Närheten till Kungsholmens stränder ger goda möjligheter till vattenkontakt som dock går att stärka och göra mer tillgängliga.

Vild natur

- upplevelsen av naturens vildhet och artrikedom

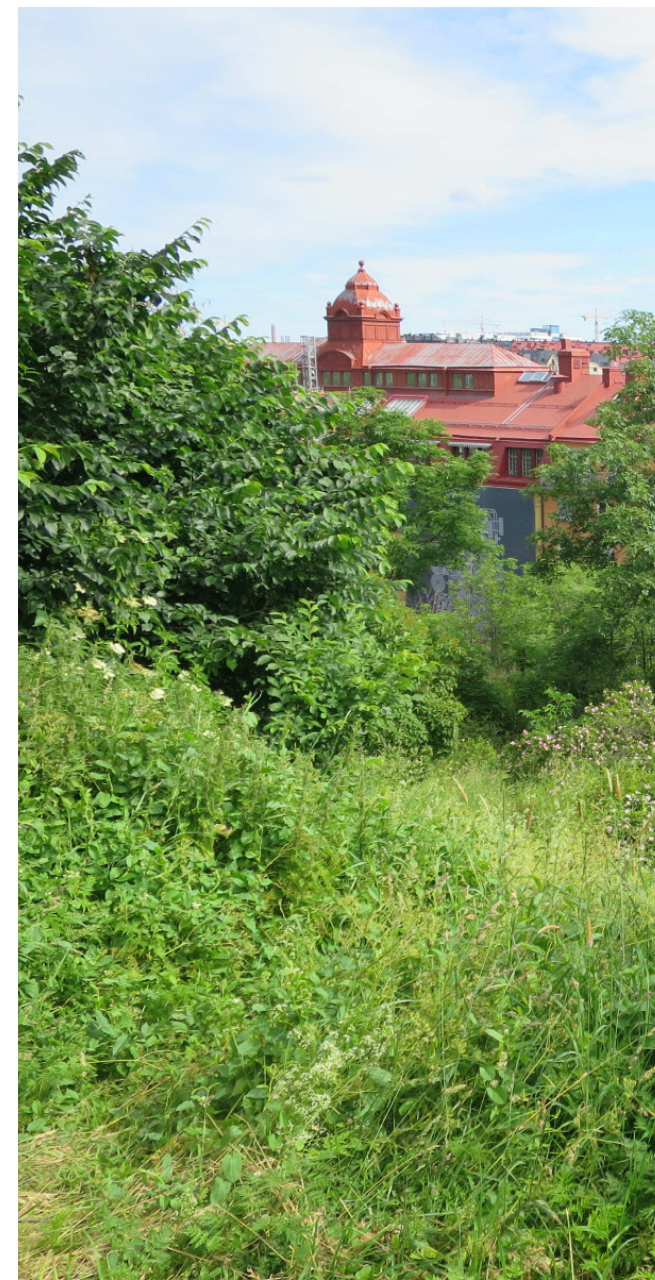
Den lämnade naturbranten, Stadshagsklippan, måste anses erbjuda stor tillgång till vild natur, relativt övriga innerstaden sett. Även Kellgrensparken har i förslaget fortsatt karaktär av vild natur. Stadshagsklippan bör vårdas och utvecklas utifrån sin särart, inte minst då de är brist på större naturmarksområden.

Skridskoåkning

- åka skridskor

Stadshagens IP och Kristinebergs IP spolas vintertid till isbana. Även i Fredhällsparken och Rålambshovsparken finns isar. Närmsta naturis att åka på kalla vintrar är delar av Ulvsundasjön och Karlbergssjön om isrännor för båttrafik ej brutits. Det finns inga plogade isbanor på naturis och Karlbergskanalen fryser sällan.

Naturmark på Stadshagsklippan

“Andra kvaliteter som värderas högt av Stockholmarna” (Den gröna promenadstaden)

Nedan har vi valt att analysera och värdera alla “Andra kvaliteter som värderas högt av Stockholmarna” redovisade i Den gröna promenadstaden. Anledningen är att detta arbete omfattar barn och ungdomar upp till arton år, i enlighet med barnkonventionen. Dessa kvaliteter är avståndslösa.

Båtliv - aktivt båt- och kajliv

Runt hela Kungsholmen finns ett aktivt båtliv. I området i Karlbergssjön finns en stor båtklubb, Västermalms båtklubb. Tillgången i området är god, dock på bekostnad av strandbad och offentliga bryggor.

Evenemang - plats för teater- musik- och motionsevenemang eller festivaler

Här har antagits att platser som upplåts för evenemang även har program inriktade mot barn; typ barnteater, cirkus, barnkonserter m m.

Folkliv - viktig mötesplats, ofta många människor och myllrande folkliv

Här avses platser där det bl.a. planeras aktiviteter med inriktning på familj och barn. Folklivet stärks generellt i området med många nya torg och platser, vilket även ökar tryggheten i området.

Ridning - rida och att titta på hästar

Norr om området, på Solnasidan finns en ridskola, Hufvudsta Ridklubb.

Torghandel - livlig torghandel

En mindre torghandel föreslås på det centrala torget. Befintliga torghandlare finns bland annat på Fridhemsplan och Kungsholmstorg.

Uteservering - café eller kiosk med uteservering

Idag saknas café eller kiosk med uteservering i området. I förslaget planeras ett flertal. Denna typ av platser kan vara viktiga sociala mötesplatser för ungdomar och trevliga utflyktsmål för barn i sällskap med vuxen. Förslaget visar på en generös tillgång på uteserveringar, där en förhoppning är att tillräckligt stort kundunderlag kommer att finnas.

Fiske *beskrivs ej i sociotophandboken*

Det vattennära läget erbjuder goda förutsättningar för denna aktivitet. I Riddarfjärden kan lax, havsöring och aborre nappa, i Karlbergskanalen bara mört och brax (enligt fiskekartan Stockholm). Om fiske är tillåten vid stranden, saknas bryggor för denna aktivitet.

Skidåkning - åka skidor på längden

Vi har inte hittat information om skidspår i området. Det skulle vara önskvärt att skidspår utformat som en slinga anordnades i närbelägen, större park med bra topografiska förutsättningar för denna aktivitet, t ex Rålambshovsparken.

Övriga kvaliteter (Ej med i Den gröna promenadstaden)

Skate - skateåkning i ramp eller på mark

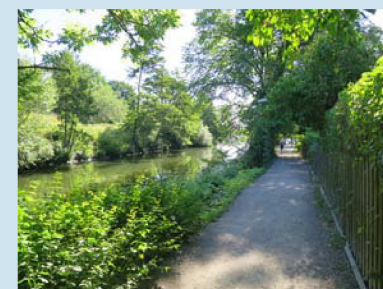
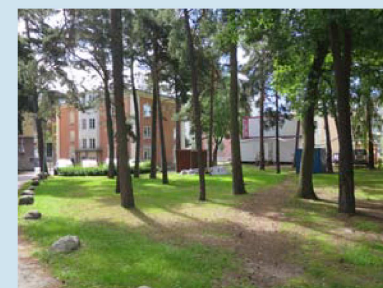
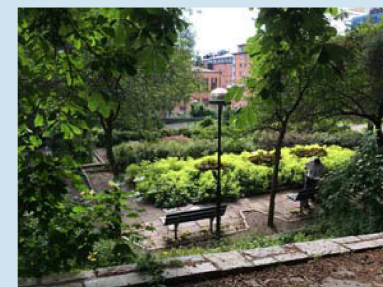
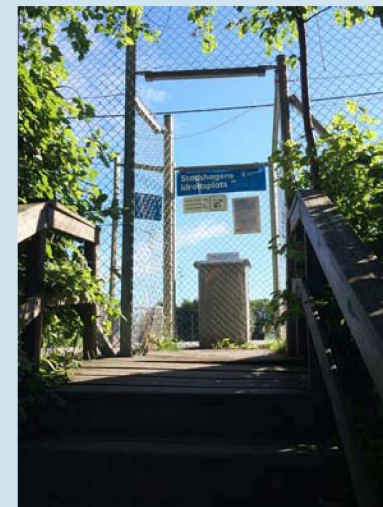
Avstånd till Rålambshovsparken från Stadshagens IP är ca 1 kilometer, till Brovaktarparken från IP ca 600 meter och till Kristinebergs strandpark ca 700 meter.

Vy över vattnet mot Karlbergs slott.

5 FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER

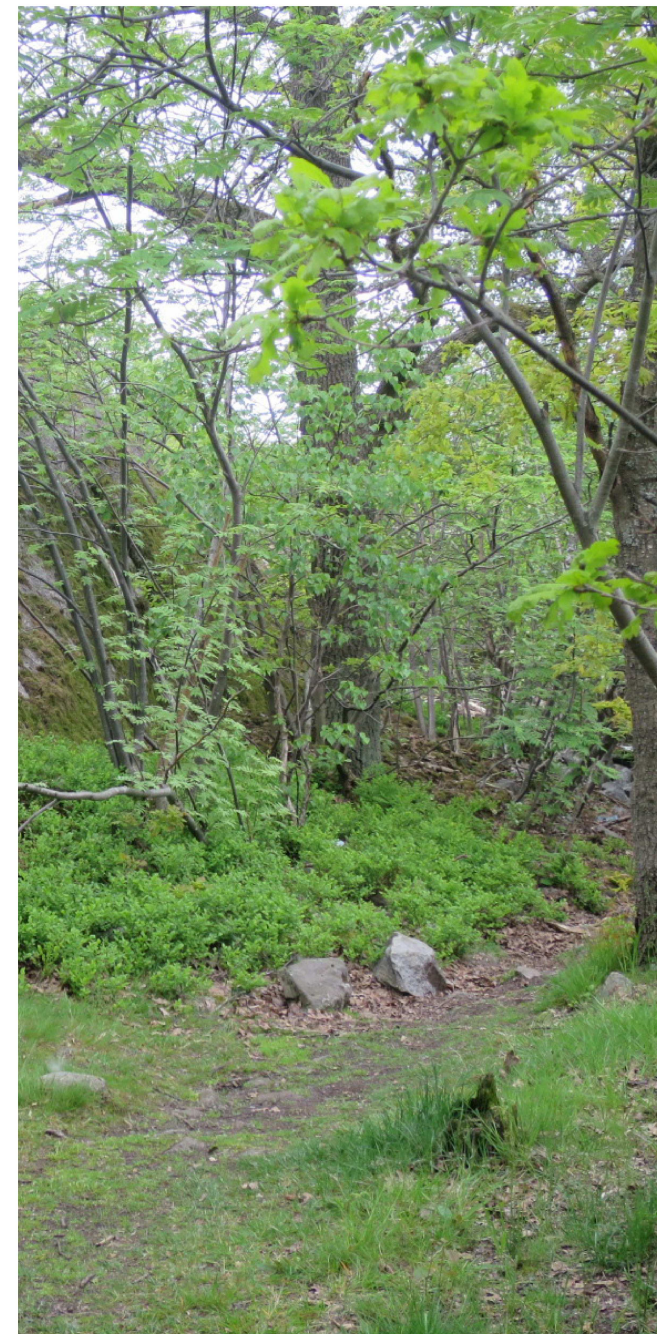

Förslag till åtgärder

- Uppmärksamma ungdomars behov t.ex. genom att undersöka möjligheten till en ungdomsgård i stadsutvecklingsområdet.
- Stärk Sankt Görans sjukhuspark som offentlig park med avseende på bland annat tillgänglighet, trygghet och orienterbarhet samt värdena ro, lek och blomprakt.
- Stärk kopplingen genom sjukhusområdet/ från Sankt Göransgatan till Lindhagensgatan och anlägg ett längre tillgängligt gångstråk genom parken.
- Planera för en lekplats i Sankt Görans sjukhuspark.
- Använd blomprakt även i pedagogiska syften i parker och naturmark, t.ex. för att informera om stadsekologi.
- Utveckla en av de föreslagna lekparkerna till en bemannad parklek.
- Utveckla möjlighet till odling i området genom brukaravtal.
- Tillgängliggör områden med vild natur och skogskänsla i högre grad, även med tvärstråk, utan att värden går förlorade.
- Bygg fler signalreglerade korsningar längs Sankt Göransgatan.
- Tydliga entréer till naturområden och parker är önskvärda för att hitta dit.
- För att underlätta orienterbarheten, kunskapen om området och hemkänslan föreslås informationstavlor vid entréer och på flera andra strategiska platser. Typ: Här är du! Dessutom med lite information om t.ex. platsens historia, växtlighet/natur och topografi/geologi.
- Tydliga noder inne i den gröna loopen bör tillskapas, bland annat där stråk korsas.
- För att möjliggöra spontanidrott föreslås minst en obokningsbar idrottsplan.
- En åtgärdsplan bör upprättas för gallring och slyröjning av parker och naturområden. Detta är av största vikt för att öka orienterbarheten, tryggheten och tillgängligheten. Inte minst i naturområdet Stadshagsklippan. På så sätt skapas utblickar i strategiska lägen mot målpunkter, igenkännbara motiv, bebyggelse m.m.
- Tamdjur i park vore ett trevligt inslag som saknas på Kungsholmen idag. En sådan attraktion skulle kunna bli en ny målpunkt för hela Kungsholmen.
- Utforma barns huvudsakliga målpunkter så som bostadsgårdar, förskolegårdar och lekparkar med avseende på högt slitage.
- Utnyttja närheten till vattnet genom iordningställande av en badplats med badstrand och badbryggor, anpassad för både för barn och ungdomar.
- Mindre bryggor som små mötesplatser längs med strandstråket föreslås för bl.a. fiske.
- Ta bort staket till båtklubb, öppna upp ner mot vattnet.
- Stärk kontakten från Stadshagens centrala delar med vattnet genom fler nord-sydliga stråk och trappor i park och naturmark på Stadshagsklippan, tvärs branten.

För att uppnå tillfredsställande resultat ur ett barperspektiv är det viktigt att förslaget genomförs i områdets alla delar.

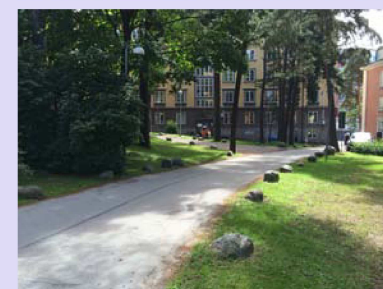
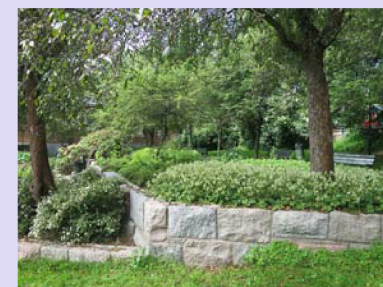
För att följa barnkonventionen, som menar att barn och ungdomar ska vara delaktiga i samhällsplaneringen, föreslår vi att dessa grupper medverkar i någon form i den fortsatta planeringen av alla parker och målpunkter som de berörs av.

Naturmark på Stadshagsklippan.

6 KÄLLFÖRTECKNING

Referenser

Barnkonsekvensanalys – erfarenheter och visioner, Vägverksregionernas Barnkonsekvensanalyser - en processutvärdering, Pia Björklid, Lärarhögskolan Stockholm, Forskningsgruppen för miljöpsykologi och pedagogik, 2007

Barnkonsekvensanalys Stadsdelen Lindhagen på Nordvästra Kungsholmen, Stockholms stad, Exploateringskontoret, december 2007

Den gröna promenadstaden, En strategi för utveckling av Stockholms parker och natur, Tillägg till Stockholms översiktsplan Promenadstaden, Utställningsförslag 2013

Barnkonsekvensanalys Hägerstensåsen, Grontmij, november 2012

Barnombudsmannen, www.bo.se

Barnperspektiv 2002, se Barnkonsekvensanalys Stadsdelen Lindhagen på Nordvästra Kungsholmen

Berglund och Jergeby 1989, se Barnkonsekvensanalys Stadsdelen Lindhagen på Nordvästra Kungsholmen

Björklid 2005, se Barnkonsekvensanalys Stadsdelen Lindhagen på Nordvästra Kungsholmen

Dagvattenutredning, bilaga till Detaljplan för Stadshagen, (f.d. Stadshagen VA SH, Dagvattenutredning, Åtgärdsförslag, Arbetsmaterial, 2015-04-09) WSP, oktober 2015.

Detaljplan för del av Stadshagen, Samrådshandling, Koncept 2015-09-23

Gör plats för barn och unga! Rapport 2015:8, Boverket

Strategiskt underlag för publika platser och stråk, bilaga till Detaljplan för Stadshagen, Stockholms stad, Landskapslaget, oktober 2015.

Lieberg 1992, se Barnkonsekvensanalys Stadsdelen Lindhagen på Nordvästra Kungsholmen

Mätning av upplevelser i Stadshagen, Enkätundersökning inför planarbete i Stadshagen, Stadsbyggnadskontoret, våren 2014

Nordström 2004, se Barnkonsekvensanalys Stadsdelen Lindhagen på Nordvästra Kungsholmen

Parkplan Kungsholmen, Del 1, Riktlinjer för utveckling och skötsel, Trafikkontoret och Kungsholmens stadsdelsförvaltning, 2008

Parkplan Kungsholmen, Del 2, Inventering, analys och åtgärdsförslag, Trafikkontoret och Kungsholmens stadsdelsförvaltning, 2008

Stadsbyggnadsstrategier för Stadshagen, Stadsbyggnadskontoret, Planavdelningen, 2014-05-01

Startpromemoria för Stadshagen 1:1 m.fl. i Stadshagen på Kungsholmen (ca 800 lägenheter), Stadsbyggnadskontoret Planavdelningen, 2014-01-16

Stockholms Parkprogram, Handlingsprogrammet för utveckling och skötsel av Stockholms parker och natur, Stockholms stad, Gatu- och fastighetskontoret, 2004-09-21

Stadshagsklippan Norvästra Kungsholmen Stockholm, Stadshagsklippans landskap och parker, Utredning inför program, Exploateringskontoret, Stockholms stad, Andersson Jönsson Landskapsarkitekter AB, maj 2011

Stockholm - en stad för alla, Handbok för utformning av en tillgänglig och användbar miljö, Trafikkontoret, Stockholms stad, 2008

Gator och trafik, bilaga till Detaljplan för Stadshagen, Exploateringskontoret, Trafikkontoret, Stadsbyggnadskontoret Stockholms stad, Grontmij, Sweco, Tengbom samt StormTac, oktober 2015.

Värderingsunderlag för barnkonsekvensanalyser. Utgångspunkter för utveckling av barnperspektiv i planeringsunderlag, Vägverket, Publikation 2003:37, 2003

Förhandskopior planer:

Utredning, Situationsplan Rasbranten, Land arkitektur AB, 2015-04-01

Arbetsmaterial Läktarbyggnad, Vida arkitektkotor AB, Cedervall arkitekter, 2015

Förhandskopia Stadshagsklippan, SISAB, 2015-04-28

Illustrationsplan gårdar och mark, Elektrolux, Urbio, Archus, 2015

Kv Tjället Stadshagen, Situationsplan, ÅWL, Svenska Hem i Bromma AB, 2015-04-01

Utredning, Situationsplan Stadshagsklippan, Land arkitektur AB, 2015-03-31

Situationsplan Stadshagen, Inlämning #4, Primula, Dinell Johansson, 2015-04-01

Igeldammsgatan Situationsplan, Utopia Arkitekter, JM, 2015-04-01

Kv Gladan 3, Plan, Funkia, 2015

Utredning, Situationsplan, Storgårdskvarteret, Land arkitektur AB, 2015-03-31

Foton:

Samtliga nutida foton är tagna av nivå vid platsbesök i juni och juli 2015.

Historiska foton på sid. 14 är från Stockholms stadsarkiv, www.stockholmskällan.se